

**José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnökének beszéde az 1956-os forradalom és szabadságharc ötvenedik évfordulóján tartott parlamenti díszülésen
2006. október 23.**

Együttes cselekvés – 1956. öröksége

Elnök Úr, Miniszterelnök Úr, Házelnök Asszony, az 1956-os Bizottság Elnöke, Királyi Felségek, Királyi Fenség, Excellenciás Urak és Hölgyek, Hölgyeim és Uraim!

Rendkívül nagy megtiszteltetés a számomra, hogy az Európai Bizottság elnökeként felkértek arra, hogy beszédet mondjak az 1956-os magyarországi forradalom ezen megemlékezésén; ezt a meghívást úgy tekintem, hogy a modern Magyarország elismeri az Európai Unió szerepét.

1956. október 23-án a magyarok a szabadságot választották. Ezáltal egy egész nemzetnek kínáltak reményt és méltóságot.

A bátorság e rendkívüli megnyilvánulása minden előre láthatónál mélyebb és tartósabb következményekkel járt. 1956. hősei saját ügyükért és az országuk ügyéért harcoltak. Ugyanakkor mindenkiért harcoltak Európában, aki diktatúrában élt.

A magyarok ötven évvel ezelőtt felkeltek és azt mondták: szabadság nélkül az élet tűrhetetlen.

Jól ismerjük a kommunisták válaszát erre a bátor kiállásra.

Több mint 2500 magyart meggyilkoltak, és több ezren megsebesültek. Több mint 20 000 embert vetettek börtönbe, és közülük százakat később ki is végeztek. Legalább 200 000 magyar menekült el az országból Európába és azon túl. Jó példa a szolidaritás igazi jelentésére az a támogatás, amit közülük sokat kaptak választott új hazájukban.

1956 hőseinek öröksége olyasmi, amiért ma mindannyiunknak hálásnak kell lennünk.

Az 1956-os forradalom megmutatta, hogy a szovjet válasz a szabadságra az elnyomás, a gyilkosság és a hazugság. A forradalom meggyújtotta a szabadság fáklyáját: olyan lángot, ami később a föld alá kényszerült és ott tartotta életben az ellenzéki mozgalmakat Európa összes diktatúrájában. Ez a láng került ismét felszínre 1968-ban a Prágai Tavasz során, és ez világította be a diktatúra összeomlásához vezető utat Görögországban, Portugáliában és Spanyolországban. Ez a láng találta meg örökösét 1980-ban a Szolidaritás megalakulásával Lengyelországban. És ez inspirálta azokat, akik a szabadságért harcoltak a Berlini Fal 1989-es leomlásáig.

Az 1956-os forradalom ugyanakkor lerakta a mai kibővült Európai Unió alapjait is. A forradalom után hat hónappal aláírt Római Szerződés indította el azt, amit ma Európai Unióként ismerünk. Az ugyanakkor még egy befejezetlen unió volt. Ugyanis ahogy Európa déli részén a szélsőjobb oldali diktatúrák megakadályozták az ottani országok csatlakozását, úgy a kommunista diktatúra számos közép-európai országnak lehetetlenné tette, hogy elfoglalja jogos helyét az európai közösségben.

Ám e történelmi igazságtalanság ellenére is az 1956-os forradalom a szabadság és a demokrácia forradalma volt. Ezek olyan értékek, amelyek az Európai Uniónak is a szívében fekszenek. Azonban soha nem szabad ezeket az értékeket készpénznek vennünk. Azzal, ha

kézpénznek vesszük az alapvető szabadságjogokat, egyben kockáztatjuk is őket. Elég, ha csak megnézzük, hogy mi történik ma a szólás- és gondolatszabadsággal, hogy észrevegyük: igenis létezik ez a veszély.

Az 1956-os – gyakran névtelen – hősök bátorsága az új demokráciák megalakulásához és Európa újraegyesítéséhez vezetett. A két Európa végül egységessé vált; és így együtt képesek voltunk arra, hogy begyógyítsuk az Európa arcán húzódó sebet. Magyarország otthonra talált a szabadság és a szolidaritás térségében: az Európai Unióban.

Így tehát 1956. október 23-a a szó legigazibb értelmében volt forradalom. A tettek forradalma és a gondolatok forradalma volt. Ennek hatását a mai napig élvezzük.

Hölgyeim és Uraim!

A második világháború után Jaltában új világrend alakult ki. Európa kettéoszlott. Nem tudunk visszamenni az időben, hogy kijavítsuk a múltbeli hibákat. De jobb jövőt tudunk építeni.

Az átmenet soha nem könnyű, de Magyarország az elmúlt 16 évben elért eredményei igen jelentősek. Ezek beágyazásához folytatni kell a reformokat. A magyar népnek most hatalmas lehetőség adódott. Ha céltudatosan egyesül, akkor képes lesz maradéktalanul kihasználni mindazokat az előnyöket, amiket az Európai Unió tagság kínál.

Az 1956-os forradalom és az általa megihletett, Magyarország 1989-es békés átalakulását vezető emberek öröksége a demokrácia. És a demokrácia következménye pedig az, hogy a politikai problémákra mindig politikai megoldások vannak.

A 2004 májusában végrehajtott Európai Unió csatlakozás nem egy folyamat végét, hanem annak kezdetét jelezte. A teljes európai család kész segíteni egyik tagját, ahogy ezt már oly sok más országban is megtette.

A bővítés előnyei mindkét oldalon jelentkeznek. Európának is szüksége van Magyarországra. Európa Magyarországgal nagyobb, erősebb és befolyásosabb Európa. Olyan Európa, amit gazdagít Magyarország kivételes kulturális értéke, ami több mint ezer éves múltra tekint vissza.

Ami Magyarországra igaz, az igaz az összes új tagállamra is. Az üzenetem Önöknek, akik ma itt összegyűltek, Önök közül pedig azoknak is, akiknek Magyarországhoz hasonló a múltja, hogy a kibővített Európa az erős Európa feltétele.

A közös cselekvés üzenete nemcsak a mai Magyarországnak szól. Érvényes egész Európára. Közösen kell cselekednünk ahhoz, hogy egy nyitott, nagyvonalú és elszánt Európát hozzunk létre – olyan Európát, ami képes szembenézni a jövő kihívásaival. Ezekkel a kihívásokkal mindannyian szembesülünk, és ezeket egyik ország sem képes egyedül megoldani.

Ha közösen cselekszünk, meg tudjuk mutatni a világnak, hogy igenis lehetséges egy jobb jövő felépítése.

Azt hiszem, ez az az üzenet, amit 1956. hősei is elismernének.

Azzal kezdtem, hogy köszönetet mondtam. Hadd fejezzem be azzal, hogy ismét köszönetet mondok. Az Európai Unió köszönti a magyar hősokeket. Köszönet illeti 1956. jelenlévő hőseit és azokat is, akik már meghaltak azért az örökségért, amit ránk hagytak: az egyesült Európáért, a szabadság és demokrácia Európájáért. Áldozatuk nem volt hiábavaló.